

OP VERKENNING 5·6

KOPIEERBLADEN

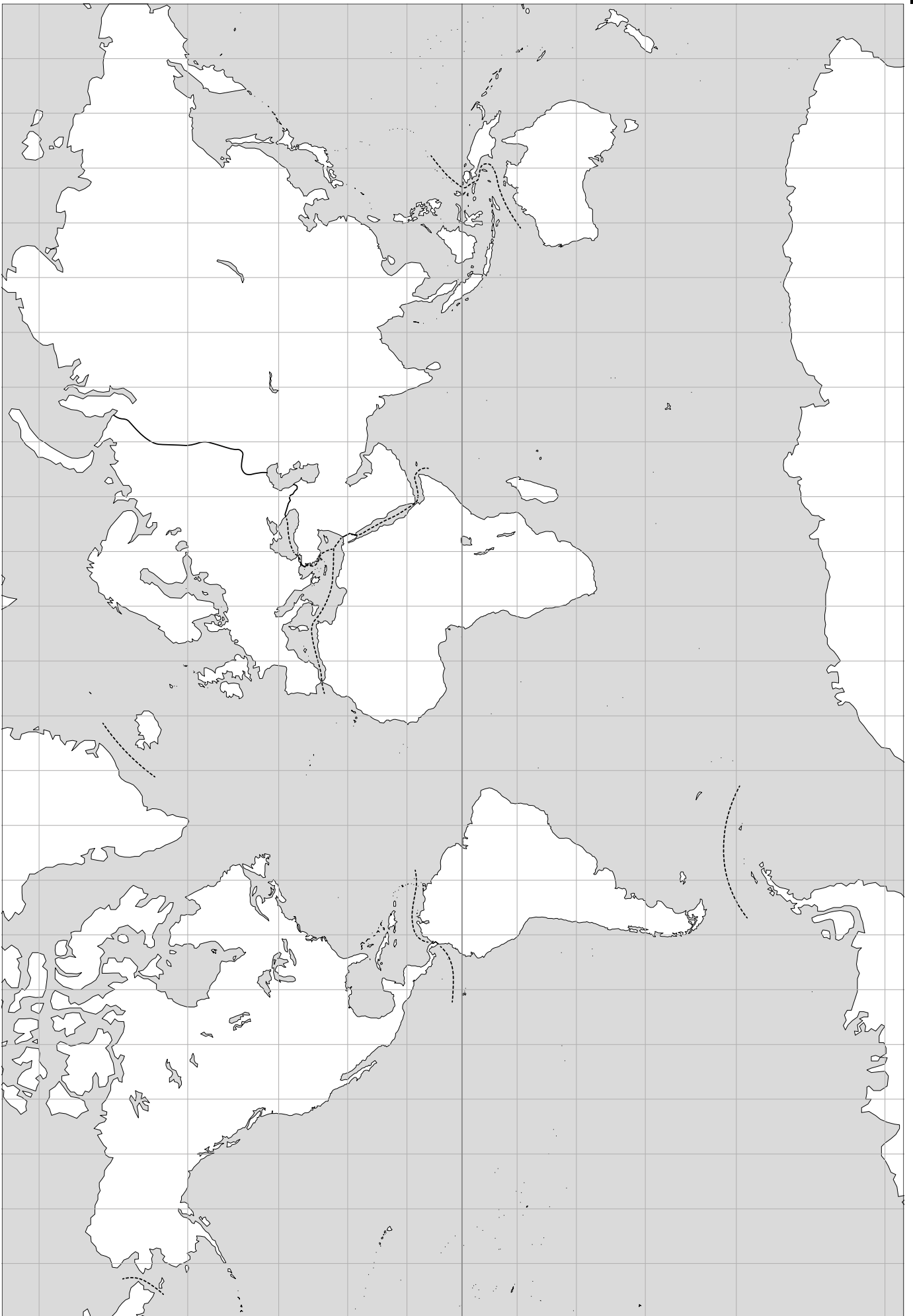
VAN POOL TOT POOL

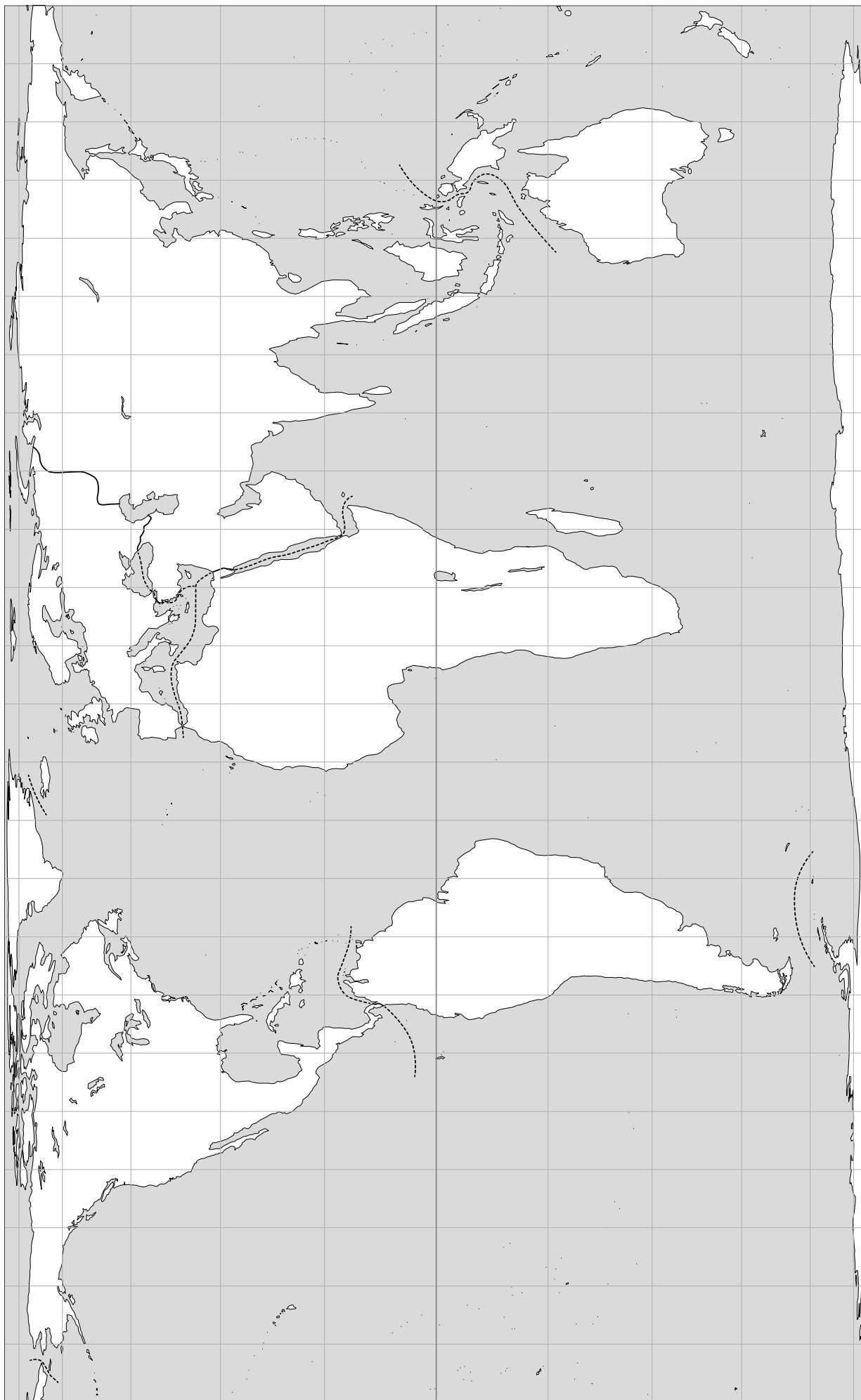

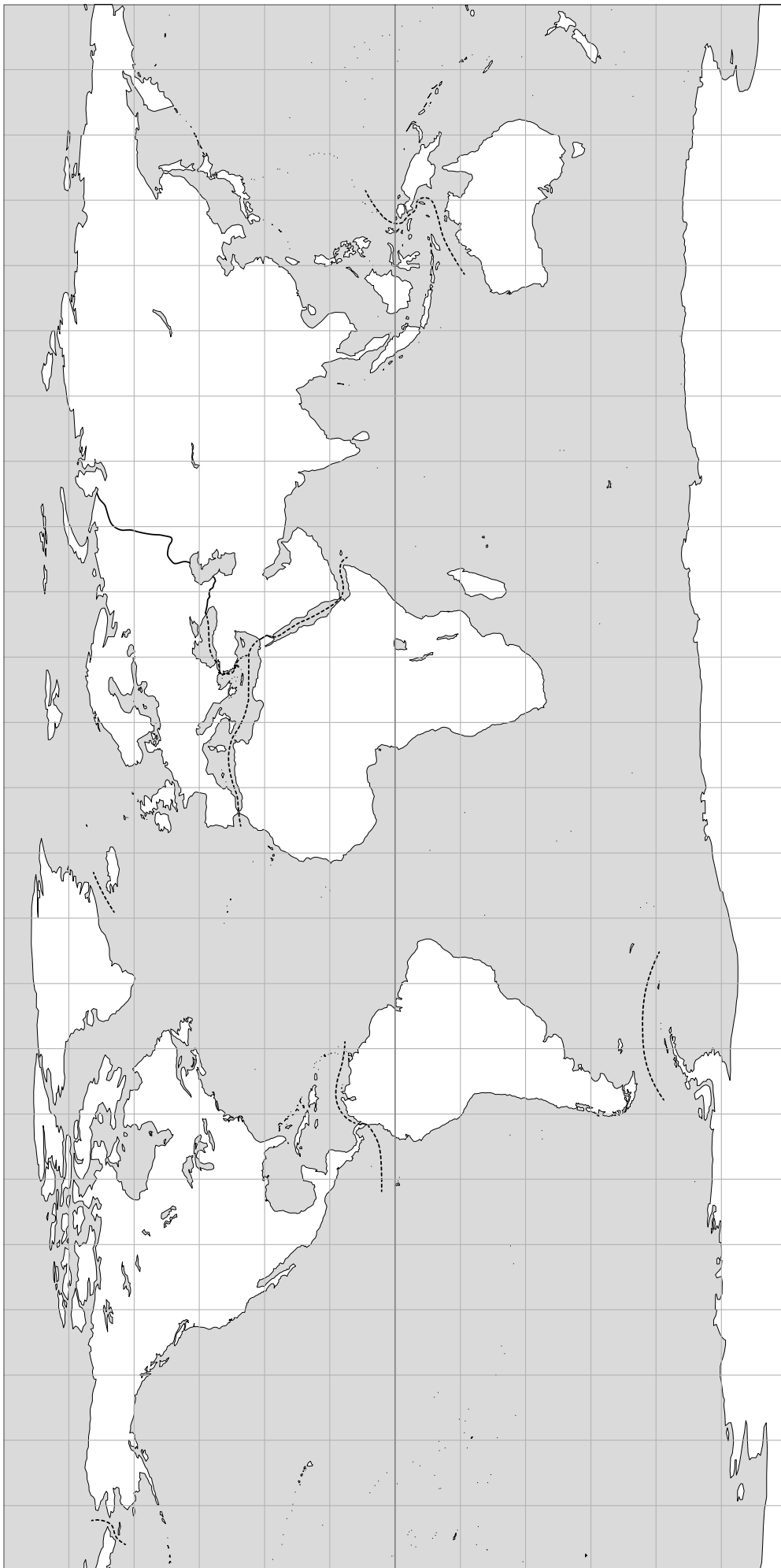
Lien Pelgrims
 Norbert Ranson
 Philippe Windelen
 Stefaan Casier
 Jef Pazmany

Naam:

Klas:

Antwoordblad bij de quiz:

Opdracht 1: Zet in elk continent op de kaart een nummer en vul daarna de naam van het continent aan achter dat nummer.

1	5
2	6
3	7
4	

Opdracht 2: Waar ligt Europa?

- links op de kaart
- in het midden van de kaart
- rechts op de kaart

Opdracht 3: Waar ligt Zuid-Amerika?

- links op de kaart
- in het midden van de kaart
- rechts op de kaart

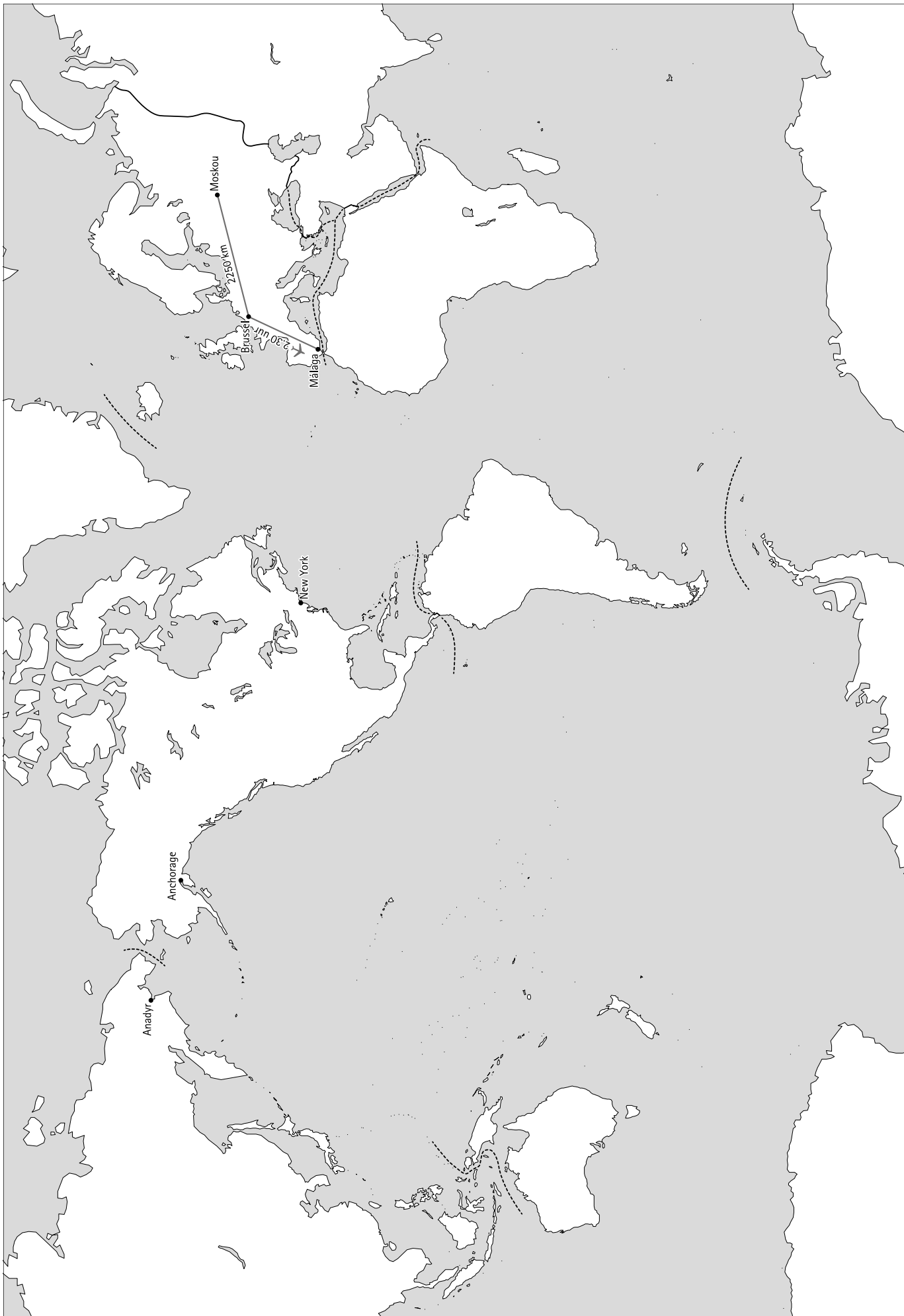
Opdracht 4: Waar ligt Oceanië?

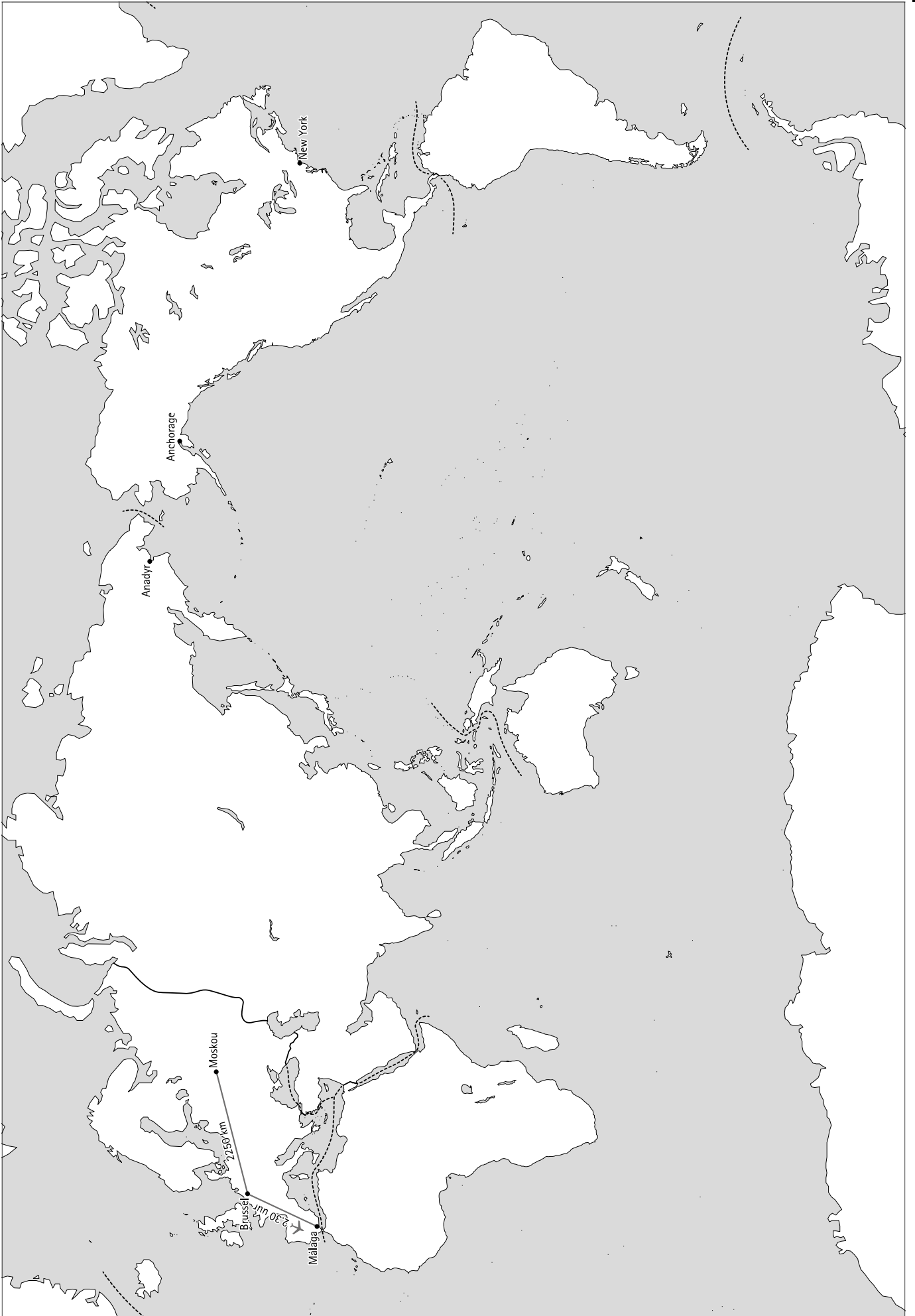
- links op de kaart
- in het midden van de kaart
- rechts op de kaart

Opdracht 5: Hoelang vlieg je van Anchorage naar Anadyr? uur en minuten

Opdracht 6: Wat is de afstand in vogelvlucht van Brussel naar New York? kilometer

Fragment 1: Adrien de Gerlache en De Belgica

De Belgische commandant Adrien de Gerlache verlaat op 14 januari 1898 de bewoonde wereld richting Zuidpool. Hijzelf en negentien bemanningsleden varen met een houten driemastbark met ingebouwde stoommotor.

Nog geen week later slaat het noodlot toe. Een matroos wordt tijdens een zware storm overboord geslagen en verdrinkt.

Drie weken lang varen ze kriskras door de zeestraat die vandaag de Straat van Gerlache heet. Ze meten eilanden op, verkennen bergketens en ontdekken nieuwe baaien. Half februari verlaten ze de Straat van Gerlache. Ze volgen de grens van het pakij*s.

Ze steken de zuidpoolcirkel over en proberen zo diep mogelijk in het pakij*s door te dringen. De temperatuur begint te dalen. Het ijs breken lukt niet. Op 16 maart 1898 komen ze muurvast te zitten in het ijs. Ze kunnen geen kant meer op en moeten hier overwinteren.

Ondanks hun moeilijke situatie gaan ze door met hun wetenschappelijke waarnemingen en ontdekken ze zelfs nieuwe planten- en diersoorten. Ze houden de temperatuur en de weersomstandigheden bij van uur tot uur. Om hun conditie op peil te houden maken ze tochtjes op het pakij*s. Toch wordt ook een van de wetenschappers ziek en hij sterft.

Op 23 juli eindigt de poolnacht en keert de zon terug. De zomer doet haar intrede, maar nog altijd begint het niet te dooien. Als ze op een dag een meterslange geul zien, besluiten ze toch weer te vertrekken. Maar ze komen telkens vast te zitten en moeten de vaargeul keer op keer openbreken. Pas maanden later, op 14 maart, doorbreken ze met volle zeilen en de motor tot het maximum gestookt de laatste ijsbarrière. Eindelijk zijn ze weer vrij.

Op 28 maart 1899, vijftienhalve maand na de afreis, zetten ze weer voet aan wal in Punta Arenas.

Op 05 november 1899 komt de Belgica aan in Antwerpen. Commandant de Gerlache krijgt een gouden medaille. Samen met zeventien jonge mannen heeft hij de allereerste overwintering binnen de zuidpoolcirkel overleefd. Ook Roald Amundsen was aan boord.

*pakij*s = opeengepakte drijvende stukken ijs, vooral in de poolzeeën

Fragment 2: Roald Amundsen

De Noor Roald Amundsen is vastbesloten als eerste op de Zuidpool te staan. Bijna gelijktijdig met Robert Falcon Scott vertrekt hij vanuit de Walvisbaai aan de westzijde van de ijsvlakte.

De reis van Amundsen verloopt aanvankelijk vrij voorspoedig. 52 honden trekken de vier sleden. Tijdens de expeditie valt een van de mannen in een gletsjerspleet. Gelukkig kunnen ze hem redden.

De tocht is best zwaar. Een reeks stormen blijft hen teisteren.

Op 8 december komen ze in de buurt van de geografische Zuidpool. Zou Robert Falcon Scott hem voor zijn?

Op 14 december 1911 bereiken ze het eindpunt. Op basis van zijn sextant*, niet zo nauwkeurig als een gps vandaag, besluit Amundsen dat ze op de geografische Zuidpool zijn. De Brit Robert Falcon Scott valt nergens te bespeuren. Het vijftal blijft er drie dagen. Als ze vertrekken, laten ze een paar brieven achter: een voor Scott en een voor de Noorse koning Haakon.

*een sextant = een instrument met een graadboog en spiegels waarmee je je plaats kunt bepalen op zee en in de lucht

Fragment 3: Robert Falcon Scott

Voor Robert Falcon Scott heeft de expeditie een dubbel doel: wetenschappelijk onderzoek doen en als eerste de Zuidpool bereiken. Hij vertrekt bijna gelijktijdig met de Noor Roald Amundsen. Scott vertrekt vanuit Kaap Evans aan de oostzijde van de ijsvlakte.

De tocht is onmenselijk zwaar. Op de verschrikkelijke gletsjer komen ze bijna niet vooruit. Ze zakken voortdurend tot aan hun knieën in de sneeuw. In het tentenkamp verwarmen ze zich in hun slaapzakken.

Het bericht dat de Noor Roald Amundsen onderweg is via een andere route, baart hem zorgen. Toch heeft hij er nog alle vertrouwen in. Hij heeft weliswaar minder honden dan Amundsen, maar hij kan rekenen op pony's en een motorslede.

Na enkele dagen is de motorslede stuk. De laatste vijf pony's moeten ze afmaken en de sledehonden worden met twee mannen teruggestuurd. Een hevige sneeuwstorm, begin december, dwingt ze om vier dagen lang in hun tenten te blijven.

Het is intussen Kerstmis, maar de mannen zetten hun tocht toch verder. Hij stuurt nog eens vier mannen terug. In twee groepen klimmen de overgebleven mannen met de sledes over het ijs.

Ondanks de harde wind komen de poolreizigers goed vooruit.

3 januari 1912. Opnieuw stuurt Scott enkele mannen terug. Met de fitste vijf zal hij de laatste tocht naar de pool beginnen. Er is niet genoeg voorraad voor iedereen, dit moment was onvermijdelijk.

In de loop van 17 januari bereiken ze de geografische Zuidpool. De ontgoocheling is groot als blijkt dat de Noren hen voor waren. Een vlag, vastgemaakt aan de glijders van een slee, dient als merkteken. Een zwaardere tegenslag kan hen niet treffen. De Noren hebben er een maand minder lang over gedaan. De terugtocht valt hen dan ook bijzonder zwaar.

16 februari 1912. Evans stort in elkaar. Ze zetten hun kamp op en rusten uit. Die nacht, rond middernacht, sterft hij. Scott schrijft erover in zijn dagboek.

16 of 17 maart 1912. Ze slepen zich voort naar het volgende depot*. Oates kan de pijn niet langer aan. Alle vier hebben ze last van bevroren ledematen. Een sneeuwstorm steekt op. Als Oates een luchtje gaat scheppen en de tent uit strompelt, zien ze hem nooit meer terug.

20 maart 1912. Een sneeuwstorm verhindert dat ze verder kunnen. De voedselvoorraad is bijna op. Brandstof hebben ze niet meer.

29 maart 1912. Hoewel hij op sterven ligt, slaagt Scott er nog in om enkele brieven achter te laten aan de mensen die hem dierbaar zijn.

Maanden later vindt een Britse zoekexpeditie de tent. Drie mannen liggen dood in hun slaapzak.

*een depot= een bewaarplaats

Fragment 4: Dixie Dansercoer

In 1897 vertrok Adrien de Gerlache met de Belgica naar Antarctica. Honderd jaar later, op 4 november 1997, vertrekt Dixie Dansercoer samen met Alain Hubert. Ze willen te voet het continent oversteken in honderd dagen zonder hulp en bevoorrading van buitenaf. Ze zijn veel beter uitgerust dan de eerste expedities. En dankzij de moderne communicatiemiddelen kunnen ze contact houden met de buitenwereld.

Het lijkt een onmogelijke opdracht, maar ze hebben speciale zeilen (powerkites*) laten ontwerpen, waarmee ze, als de wind goed zit, heel wat snelheid kunnen halen op het ijs.

Het avontuur begint niet echt hoopgevend. De sleden van Dansercoer en Hubert zijn ultralicht. Blijkbaar te licht, want al snel begeeft de slede van Hubert het.

Twee dagen later probeert Dansercoer de powerkites uit. Plots wordt hij de lucht in getild om even later onzacht op het harde ijs terecht te komen. Gelukkig blijkt alles nog mee te vallen, al ziet hij door de kneuzingen de volgende dagen erg af.

Onderweg helpen de twee Belgen de wetenschap een handje. Ze verzamelen sneeuwmonsters voor het Laboratorium voor Glaciologie en Geofysica (LGGE) in Grenoble. Om de vijftig kilometer nemen ze een sneeuwstaal van 40 gram en elke 150 kilometer onderzoeken ze de ijslaag. Al die gegevens moeten de wetenschappers een beeld geven van de evolutie van het klimaat op onze planeet.

Op 3 januari 1998 bereiken Dansercoer en Hubert het Zuidpoolstation Amundsen-Scott. Na een rustpauze van 34 uur vertrekken ze terug. Ze hebben opnieuw zo'n 1500 kilometer voor de boeg. Dixie Dansercoer en Alain Hubert hebben in 99 dagen het Antarctische continent overgestoken. Van de 3924 kilometer hebben ze er 3340 met powerkites afgelegd. Een unieke prestatie.

*een powerkite: een grote vlieger die een mens kan voorttrekken

Fragment 5: Het Verdrag van Antarctica

Verslag namens de commissie van Buitenlandse zaken: *Op verzoek van de President Eisenhower van de Verenigde Staten van Amerika, zijn de afgevaardigden van twaalf landen: de Verenigde Staten, de U.S.S.R. (Rusland), het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, België, Noorwegen, Argentinië, Chili, Japan, Australië, Nieuw-Zeeland en de Unie van Zuid-Afrika op 15 oktober 1959 te Washington bijeengekomen om te onderhandelen over een verdrag waarbij aan het zuidpoolgebied dat gelegen is ten zuiden van 60 graad zuiderbreedte een bijzonder statuut zou toegekend worden, met de bedoeling die uitgestrekte vasteland- en hoogze-oppervlakte aan de mogelijkheid te onttrekken ooit het toneel en de inzet van internationale geschillen te worden, en ze integendeel uitsluitend voor vreedzame activiteiten te bestemmen.*

Op 1 december wordt het Verdrag inzake Antarctica ondertekend. Antarctica mag alleen voor vreedzame doeleinden gebruikt worden. Wetenschappelijk onderzoek wordt aangemoedigd en er komen maatregelen om de natuur te beschermen.

Antarctica is ook nu nog één groot beschermd gebied.

Fragment 6: de Prinses Elisabethbasis

Dankzij dit poolstation kunnen Belgische wetenschappers onderzoek doen op de Zuidpool, onder meer naar het ijs, het weer, de planten en de dieren. De officiële opening van het complex vindt plaats op 15 februari 2009.

Wetenschappers wonen en werken op Antarctica van november tot maart. Het is er dan heel erg koud. Daarom moeten ze meerdere lagen kleding dragen.

Ze dragen stevige en warme schoenen, thermisch ondergoed, meerdere handschoenen en een bivakmuts om hun hoofd te beschermen tegen de kou.

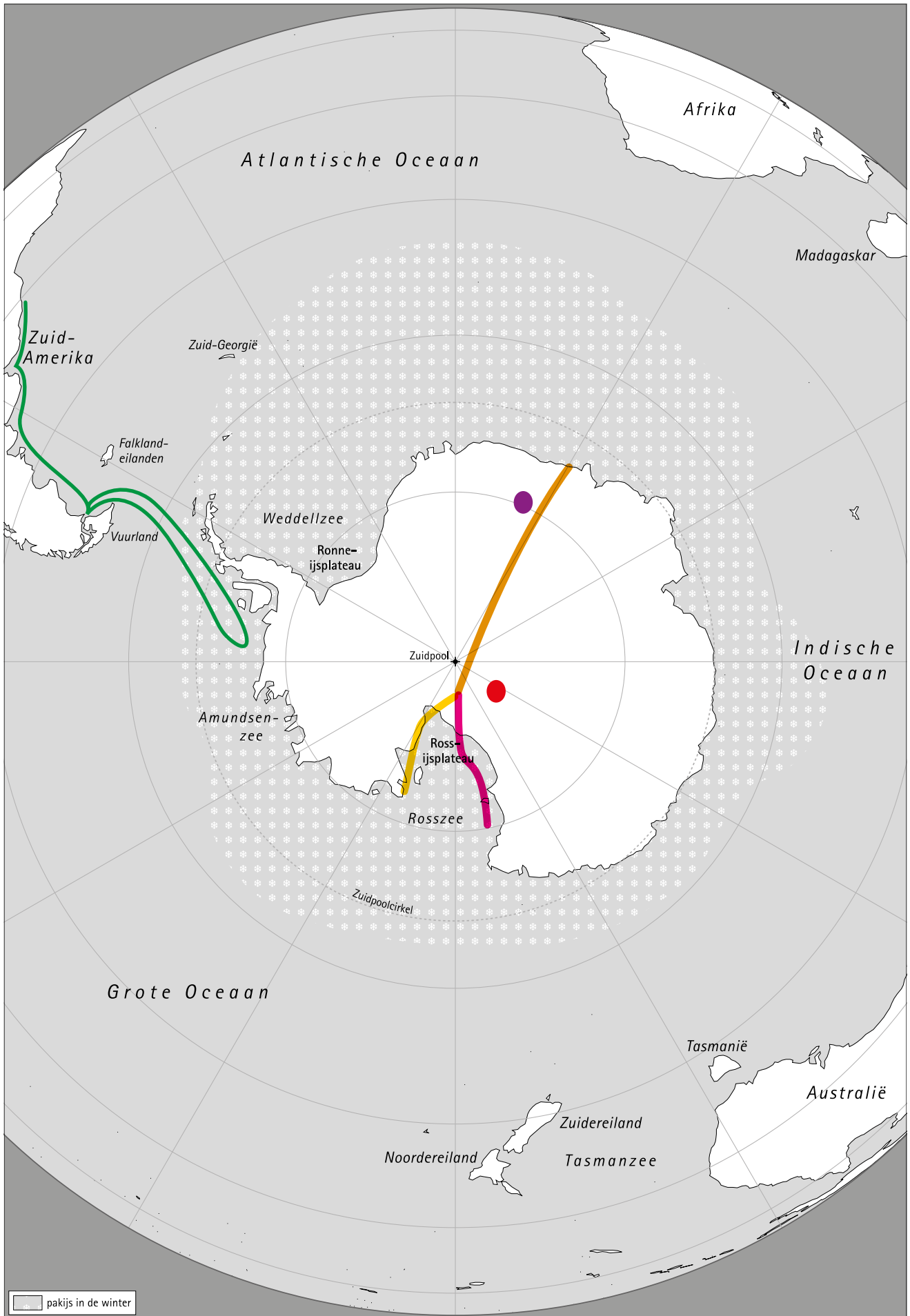
De basis werkt helemaal op hernieuwbare energie. Alle energie die ze gebruiken, wordt ter plekke geproduceerd, met zonnepanelen en windturbines.

Bronnen:

www.hetlaatstecontinent.be

Zonneland – Antarctica, de witte woestijn. 2000. extra editie. Averbode: Uitgeverij Averbode.

.....

leeft:

- in het noordpoolgebied
- in het zuidpoolgebied

- op het land
- in de lucht
- in het water

is aangepast aan zijn omgeving:

a

.....

.....

b

.....

.....

c

.....

.....

.....

leeft:

- in het noordpoolgebied
- in het zuidpoolgebied

- op het land
- in de lucht
- in het water

is aangepast aan zijn omgeving:

a

.....

.....

b

.....

.....

c

.....

.....

.....

leeft:

- in het noordpoolgebied
- in het zuidpoolgebied

- op het land
- in de lucht
- in het water

is aangepast aan zijn omgeving:

a

.....

.....

b

.....

.....

c

.....

.....

.....

leeft:

- in het noordpoolgebied
- in het zuidpoolgebied

- op het land
- in de lucht
- in het water

is aangepast aan zijn omgeving:

a

.....

.....

b

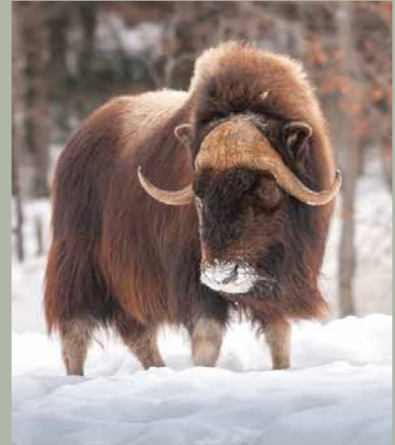
.....

.....

c

.....

.....

VOEDING:

Dit dier heeft hoeven waarmee het naar voedsel graaft.

VOEDING:

Dit dier is een duikexpert en vangt zijn prooi onder water. Het gebruikt zijn vleugels om snelheid te halen en zijn poten en staart om te sturen.

VOEDING:

Dit dier heeft hoeven waarmee het naar voedsel graaft.

OMGEVING:

Dit dier heeft een speciale neus en behaarde lippen.

OMGEVING:

Dit dier heeft een dik verenpak.

OMGEVING:

Dit dier heeft een lange vacht in verschillende lagen.

VIJANDEN:

Dit dier gebruikt zijn gewei als wapen.

VIJANDEN:

Dit dier heeft een schutkleur die het beschermt tegen vijanden in zee.

VIJANDEN:

Dit dier gaat in een gesloten kring staan met de hoorns naar buiten om zich te beschermen.

VOEDING:
Dit dier kan goed zwemmen dankzij zijn zwemvliezen en waterafstotende vacht. Zo kan het onder water zijn prooi vangen.

VOEDING:
Dit dier zoekt voedsel door de sneeuw weg te krabben met zijn voorpoten en het ijs weg te stampen met zijn achterpoten.

VOEDING:
Dit dier eet zijn hele prooi op.

OMGEVING:
Dit dier heeft haar op de onderkant van zijn poten en een speklaag.

OMGEVING:
Dit dier heeft haar op de onderkant van zijn poten en een dikke vacht.

OMGEVING:
Dit dier heeft haar op de onderkant van zijn poten en een dikke vacht.

VIJANDEN:
Dit dier heeft geen vijanden. Het staat bovenaan de voedselketen

VIJANDEN:
Dit dier beschermt zich tegen vijanden met zijn witte schutkleur.

VIJANDEN:
Dit dier heeft bijna geen vijanden. Het is een van de gevaarlijkste roofdieren op de Noordpool.

